

Irodalom: BALÁS, G. és SÁRINGER, Gy. (1982): Kertészeti kártevők. - Akadémiai Kiadó, 1069 pp. - ENDRÓDI, S. (1961): Ormányosbogarak I. - Curculionidae I. - In: Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae), X, 4. - Akadémiai Kiadó, Budapest, 77 pp. - FRIESER, R. (1981): 7. Unterfamilie: Otiorhynchinae. - In: Freude, H., Harde, K.W., Lohse, G.A. (eds): Die Käfer Mitteleuropas, 10. Goecke und Evers, Krefeld: 184-240. - JABLONOWSKI, J. (1895): A szőlő betegségei és ellenségei. - K. M. Természettudományi Társulat, Budapest, 296 pp. - KADÓCSA, Gy. (1923): Konyhakerti növényeink állati ellenségével. - Légrády Testvérek Kiadása, Budapest, 122 pp.

Dr. MÉRKL Ottó és TUSNÁDI Csaba Károly, Budapest

Folia ent. hung. 46 (1), 1985

Új fajok Magyarország bogárfaunájában (Coleoptera)

New species in the Coleoptera fauna of Hungary

Elsősorban a Bakony és az Alpokalja faunakutatása során - az elmúlt három évben - jelentős eredményeket értünk el. Röviden ismertetjük azokat a bogárfajokat, melyek faunánkban eddig még nem voltak ismertek. A fajok többségének magyarországi előfordulása várható volt, ezért a Magyarország Állatvilága sorozat faunafüzeteiben zárójelben megtalálhatók. A Dorytomus nordenskjöldi Faust, az Acalles suturatus Dieckmann és a Lixus scabricollis Bohemann fajok magyar irodalomban még nem szerepeltek.

CURCULIONIDAE

Dorytomus nordenskjöldi Faust 1883 - Fenyőfő, Kisszépalmapuszta, 1983.IV., X. (kopogtatva Populus tremula L.) leg. Podlussány Attila; Csesznek, Ördögárok, 1983.V. (kopogtatva Populus tremula L.) leg. Podlussány Attila. - A Természettudományi Múzeum Állattárának bogárgyűjteményében más fajok közé keveredve egy Pécsről és egy Tátraszéplakról származó példányt találtam.

Magdalis caucasica Tourmier 1872 - Fenyőfő, Kék hegy, 1983.V. leg. Podlussány Attila. - Az európai elterjedésű fajt faunaterületünkön eddig csak Szlovákiából (Trencsén, Munkács) és a Bán-ságból ismertük.

Magdalis linearis Gyllenhal 1827 - Szalafő, 1980.VI. leg. Podlussány Attila; Fenyőfő, 1982. VI. leg. Oszonics István; Nagyrákos, 1983.V. leg. Podlussány Attila. - A Kárpát-medencében eddig csak Szlovákiában gyűjtötték.

Acalles suturatus Dieckmann 1981 - Balinka, Kisgyömbánya, 1981. IV. (rözszeketegből kopogtatva) leg. Podlussány Attila; Pálmza, 1955.IX. leg. Kaszab Zoltán és Székessy Vilmos; Nagyvisnyó, 1956.VI. leg. Kaszab Zoltán és Székessy Vilmos; Pécs (?), leg. Kaufmann.

Lixus scabricollis Boheman 1843 - Elek, 1964.V. leg. Deseő Katalin; Kétegyháza, 1978.V. leg. Podlussány Attila.

Ceutorrhynchus pectoralis Weise 1895 - Lesenceistvánd, 1974.IV. leg. Kasper Ágota; Cinkota, 1977.IV. leg. Orosz András; Csesznek, Ördögárok, 1982.V., 1983.V. leg. Podlussány Attila; O-laszfalu, Malomréti-völgy, 1982.V. leg. Podlussány Attila; Zirc, Szarvaskút, 1983.V. leg. Podlussány Attila. - A Kárpát-medencében még nem gyűjtötték.

Ceutorrhynchus pervicax Weise 1883 - Nagyrákos, 1982.V. leg. Podlussány Attila. - A Kárpát-medencében ezidáig csak Erdélyben gyűjtötték.

ATTELABIDAE

Deporaus mannerheimi (Hummel 1823) - Fenyőfő, 1982.VI. (nyirfáról kopogtatva) leg. Markó Viktor. - Faunaterületünkről eddig csak Szlovákiából voltak adataink.

ANTHRIBIDAE

Paramesus tessellatus Boheman 1829 - Sáska, Agártető, 1967.V. leg. Papp Jenő; Bakony -

szentlászói, 1981.VI. leg. Szalóki Dezső. - A Kárpát-medencében eddig csak Szlovákiában, a Keleti-Kárpátokban és Erdély lomberdős területein gyűjtötték.

Choragus horni Wolflm - Baltnka, Kisgyónbánya 1981.VI. (rözszeketegből kopogtatva) leg. Podlussány Attila. - Faunaterületünkön eddig csak Szlovákiából és Horvátországból voltak adataink.

SCOLYTIIDAE

Taphrorychus hirtellus Eichhoff 1879 - Vérteskozma 1968.VII. leg. Dr.Nagy Barnabás. - ENDRÓDI (1958) Balatonedericsről és Siófokról is említi, a faunafüzetben azonban zárójelbe került a faj, a csak Szlovákiából és Horvátországból említi.

Pityophthorus carniolicus Wichmann 1910 - Fenyőfő, 1983.V. leg. Podlussány Attila; Szalafő, 1983.V. leg. Podlussány Attila. - Az Alpokból és Csehországból ismert faj.

Pityophthorus balcanicus Pfeiffer - Fenyőfő, 1983.V. leg. Podlussány Attila. - Ezt a fajt SCHEDL (1981) a Pityophthorus henscheli Seitn. faj synonimájaként tárgyalja, de ezt sem gyűjtötték még Magyarországon. Az Alpokból és a Balkán félszigetről volt ismert.

Pityogenes bistridentatus Eichhoff.1879 - Zalahaláp, Ujdörögő, 1964.III. (Pinus silvestris L. kérgéből) leg. Podlussány Attila; Nagyvázsony, Kab-hegy, 1982.IV. leg. Podlussány Attila; Balatonfüred, Koloska-völgy, 1980.V. leg. Podlussány Attila; Bakonyszűcs, 1983.V. leg. Podlussány Attila; Fenyőfő, 1983.V. leg. Podlussány Attila. - A végére hagytam az egyetlen már publikált adatot, mely ellent mond a faunánkra új állításnak: Tihany 1941.V. leg. Kaszab Zoltán és Székessy Vilmos. Ez az adat ugyanis a Pityogenes conjunctus Reitter név alatt szerepel a faunafüzetben, bár Reitter a P. bistridentatus Eichh. faj változatának (ab. conjunctus) tartotta. Valószínűleg ezért a fent említett nyugatnémet irodalom a conjunctus nevet synonimként említi.

Pityogenes bidentatus Herbst 1783 - Nagyrákos, 1982.V. leg. Podlussány Attila; Szalafő, 1982.V., leg. Podlussány Attila; Hegyhátszentjakab, Vadása-tó, 1982.V. leg. Podlussány Attila; Farkasfa, 1983.V. leg. Podlussány Attila; Óriszentpéter, Bárkás-tó, 1983.V. leg. Podlussány Attila. - A Kárpátok vonulatán mindennél előfordul.

Leperisinus orni Fuchs 1906 - Bakonyszentkirály, Zörögтетő, 1983.IV. leg. Szalóki Dezső; Bakonybél, Gerence-völgy, 1983.V. leg. Podlussány Attila. - A faunafüzetben a Hylesinus genusba sorolt fajt FREUDE, HARDE és LOHSE (1981) a Leperisinus varius Fabricius synonimájaként említi.

NITIDULIDAE

Epuraea distincta (Grimmer 1841) - Olaszfalu, Malomréti-völgy, 1982.III. (talajrostálás) leg. Rozner István és Podlussány Attila; Zebegény, Malom-völgy, 200 m. patak völgy, Trametes-ről, 1982.IV.6. leg. Merkl Ottó. - A Kárpát-medencében csak az Északi-Kárpátokból és Horvátországból volt ismert egy-egy adat. Fák kérge alatt gombákon, taplókon él.

MORDELLIIDAE

Mordellaria aurofasciata (Comoli 1837) - Nyírád, Felsőnyírádi-erdő, 1979.VII. leg. Podlussány Attila. - Faunaterületünkön eddig csak Horvátországból, a Keleti-Kárpátokból, Erdélyből és a Bánságból került elő.

Mordellochroa milleri (Emery 1876) - Bakonyszűcs, Kőrös-hegy, 1977.VII. leg. Podlussány Attila; Némethbánya, 1982.VIII. leg. Kalivoda - E ritka fajt eddig csak a Bánságból, a Keleti-Kárpátokból és Ausztriából ismertük.

CANTHARIDAE

Rhagonycha banatica (Rosenhauer 1847) - Balaton-felvidék, Ábrahám-hegy, 1976.VII. leg. Ádám László. - Faunaterületünkön a Délkeleti- és Déli-Kárpátokból, valamint Horvátországból voltak adataink.

MELANDRYIDAE

Orchesia grandicollis Rosenhauer 1847 - Fenyőfő, Kék-hegy 1982.XI. (rözszeketeg alól talajrostálással) leg. Podlussány Attila és Rozner István, 1983.V. (gombás gallyról kopogtatva) leg. Szalóki Dezső. - Előfordul Ausztriában, Sziléziában, Erdélyben és Horvátországban.

Melandrya barbata (Fabricius 1792) - Fenyőfő, Kék-hegy 1983.V. (fényre repült) leg. Podlussány Attila és Szalóki Dezső. - Faunaterületünkön a Kárpátokban és Horvátországban gyűjtötték.

Az itt felsorolt fajok bizonyíté példányai a Természettudományi Múzeum Állattára, a Bakonyi

Természettudományi Múzeum és a Savaria Múzeum bogárgyűjteményében, valamint Podlussány Attila és Szalóki Dezső magánygyűjteményében találhatóak.

Irodalom: ENDRÓDI S. (1958): A szubogarak (Scolytidae) Kárpát-medencei lelőhelyadatai. - Folia ent. hung., 11: 21-43. - SCHEDL, K.E. (1981): Familie, Scolytidae. - In: Freude, H., Harde, K.W., Lohse, G.A.: Die Käfer Mitteleuropas, 10: 58-85.

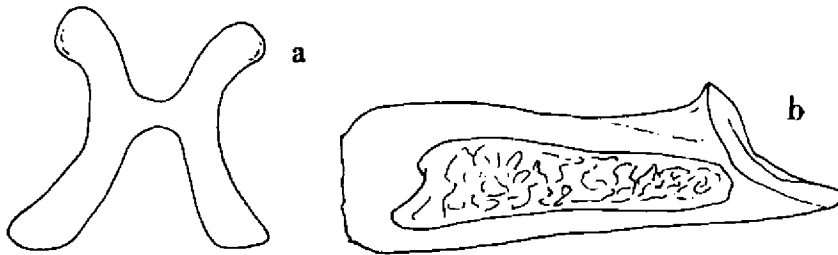
CZETŐ Zsolt
PODLUSSÁNY Attila
SZALÓKI Dezső, Budapest

Folia ent. hung. 46 (1), 1985

Az *Euzophera bigella egeriella* Milliére hazai előfordulása őszibarackfákon (Lepidoptera: Phycitidae)

The occurrence of *Euzophera bigella egeriella* Milliére in Hungary on peach trees
(Lepidoptera: Phycitidae)

1981. őszén a Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutató Intézet érdei kísérleti telepének őszibarack ültetvényében a kéregelhalást okozó gombák által keltett sebeket megbontva rovarjáratokat figyeltünk meg, amelyek főleg az elpusztult kéregrészekben haladtak, de helyenként behatoltak a még élő hánccsa is. A járatok egy részéből a "tettes", egy körülbelül 1,5 cm hosszúságú hernyó is előkerült. E hernyók közül kettőt sikerült kinevelni, és azok az *Euzophera bigella egeriella* Mill. példányainak bizonyultak. (Az egyik példányról készült genitália rajzot GOZMÁNY Lászlóval hasonlítottuk össze ROESLER (1973) *Euzophera* genitália rajzaival, és azt az ott *E. egeriella* Mill. néven szereplő fajával találtuk egyezőnek, a másik példányt R.U. ROESLER az *E. bigella bigella* és *E. bigella egeriella* közti átmeneti formának határozta meg.)

1. ábra: Az *Euzophera bigella* him ivarszerve; a - transtilla, b - edeagus

Az *E. bigella* Z. és *E. egeriella* Mill. - korábban különállónak tekintett - fajok státusát ROESLER (1980) tisztázta; megállapította, hogy egy faj két alfajáról van szó. A két alfaj elsősorban a him genitália transtillája és edeagusa alakulásában különbözik egymástól. Amíg a *ssp. bigellánál* tipikus esetben a transtilla patkó alakú, az edeagus vége pedig nem szélesedik ki, addig a *ssp. egeriella* esetében a transtilla járom alakú, az edeagus vége pedig egyik oldalon mintegy peremet viselve kiszélesedik. A két alfaj közül a *ssp. bigella* Európa középső zónájában, a *ssp. egeriella* Dél-Európában, Észak-Afrikában és Kisázsiaiban él, a két terület között pedig egy viszonylag széles kereszteződési zóna található. E kereszteződési zóna északi határát ROESLER nagyjából a 46° szélességi kör mentén vonta meg. Az érdei példányok azt igazolják, hogy ez a zóna, ahol a két alfaj tipikus alakjai és átmeneti formái is előfordulnak, nálunk a 47° szélességi körtől északra is kiterjed. Az *E. bigella egeriella* alfaj magyarországi előfordulásáról ezideig konkrét adat nem volt ismeretes, az őszibarack sem szerepelt eddig ismert tápnövényei között.